

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 1428/14.3.2019

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
60/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 29.1.2019 και ώρα 10:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Γιώργο Πλειό και Γεώργιο Σαρειδάκη. Απόντα τα μέλη Δήμητρα Παπαδοπούλου και Ευαγγελία Μήτρου, οι οποίες είχαν προσκληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ΣΚΑΪ, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση στοιχείων ποινικής προδικασίας και την προσβολή του τεκμηρίου αθωότητας κατηγορούμενου στη διάρκεια του δελτίου ειδήσεων της 17.5.2016 που μεταδόθηκε από τον εν λόγω σταθμό.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 231/26.5.2016, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 449/ΕΣ/3.6.2016 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η ειδική επιστήμονα - νομικός υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 717/ΕΣ/21.9.2016 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Στάθης Γεωργόπουλος. Ερωτηθείς από τον Πρόεδρο, ο πληρεξούσιος δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 5.2.2019 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 578/5.2.2019 υπόμνημά του.

Την 26.2.2019 και ώρα 10.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τα αυτά ως άνω (παρόντα κατά τη συζήτηση) μέλη, πλην του: Γ. Πλειού (ο οποίος απουσίαζε και είχε κληθεί). Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Βαρβάρα Χαραλαμπάκη, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την ειδική επιστήμονα - νομικό Ρ. Λαμπροπούλου, εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση των πληροφοριών και των ειδήσεων και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου.
2. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.
3. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος «η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας».
4. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003 «η αρχή ότι ο κατηγορούμενος τεκμαίρεται αθώος μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη του γίνεται

σεβαστή και συνεπώς δεν προεξοφλείται το αποτέλεσμα της δίκης ούτε οι κατηγορούμενοι αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, ως ένοχοι. Ο φερόμενος ως δράστης δεν πρέπει να αναφέρεται με απαξιωτικούς για το πρόσωπό του χαρακτηρισμούς, ούτε να γίνεται αναφορά σε αυτόν με μοναδικό προσδιορισμό την εθνική του καταγωγή ή το θρήσκευμά του».

5. Το άρθρο 11 παρ. 5 του ως άνω προεδρικού διατάγματος ορίζει ότι «με την επιφύλαξη των οριζομένων στην εκάστοτε ισχύουσα οικεία νομοθεσία, δεν επιτρέπεται η αναφορά ονομάτων ή άλλων στοιχείων δηλωτικών της ταυτότητας καθώς και η χρησιμοποίηση εικόνων προσώπων που θεωρούνται ύποπτοι τέλεσης εγκλημάτων».

6. Κατά το άρθρο 11 παρ. 6 του ως άνω προεδρικού διατάγματος: «δεν δημοσιοποιούνται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, της έκτακτης προανάκρισης και γενικότερα της ποινικής προδικασίας».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ (Ν.Δ. 53/1974): «Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του». Η παρ. 1 εδ. α' του αυτού άρθρου ορίζει: «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσις του δικασθή δικάως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».

8. Το άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 2462/1997 που επικυρώνει το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 ορίζει ότι κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο εωσότου η ενοχή του αποδειχθεί σύμφωνα με το νόμο.

9. Το άρθρο 3 παρ. 2 εδ. α' του Ν. 4173/2013(όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/2015-ΦΕΚ Α 44/29.4.2015 για την ΕΡΤ και το οποίο έχει ισχύ και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 § 1 περ. α' του Ν. 2328/1995) αναφέρει ότι οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών ιστοτόπων της διέπονται, από το σεβασμό στην ιδιωτικότητα του ατόμου και την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας των πολιτών.

10. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

Με βάση τις διατάξεις αυτές, απαγορεύεται, χάριν της διασφάλισης του τεκμηρίου αθωότητας, της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας και του ανεπηρέαστου των αρμόδιων δικαστικών αρχών, ειδικώς η αποκάλυψη και αναπαραγωγή του περιεχομένου εγγράφων και εν γένει στοιχείων της ποινικής προδικασίας, επιτρέπεται δε αυτή σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις όταν, κατ' εκτίμηση των συνθηκών, κρίνεται ότι συντρέχουν λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος επί ζητήματος ιδιαιτέρως αυξημένου γενικού ενδιαφέροντος και εφόσον από τη δημοσίευση των στοιχείων αυτών δεν διακυβεύονται τα δικαιώματα του κατηγορούμενου και λοιπών εμπλεκομένων προσώπων αλλά και το συμφέρον της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας(ΣτΕ 1216/2014). Η απαγόρευση δημοσιοποίησης στοιχείων της ποινικής προδικασίας πριν την ακροαματική διαδικασία υπερισχύει του δημοσιογραφικού δικαιώματος πληροφόρησης της κοινής γνώμης, όταν υπάρχουν κίνδυνοι για την προστασία της υπόληψης και των δικαιωμάτων των υπόπτων και της αντικειμενικότητας του δικαστηρίου(ΕΔΔΑ Tourancheau et July κατά Γαλλίας της 24.11.2005-αρ. προσφυγής 53886/00). Η απαγόρευση της αποκάλυψης πληροφοριών που καλύπτονται από το απόρρητο των ποινικών ερευνών στοχεύουν στην προστασία της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης, του δικαιώματος στη δίκαιη δίκη και του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής του κατηγορούμενου(ΕΔΔΑ Bédat κατά Ελβετίας της 29.3.2016-αρ. προσφυγής 56925/08).

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής: Στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων της 17.5.2016-ώρα έναρξης 20.55': Στους τίτλους ειδήσεων ακούστηκε: «Κατηγορίες για μίζα και ξέπλυμα

χρήματος εναντίον του ζεύγους Μαρτίνη. Αρνούνται και οι δύο τις κατηγορίες, την Παρασκευή οι απολογίες τους». Στη λεζάντα αναγράφεται: «Εξηγήσεις για μίζα-μαμούθ». Προβάλλονται σκηνές που παρουσιάζουν το ζεύγος Μαρτίνη εντός του χώρου των δικαστηρίων. Ο σταθμός προβάλλει τα πρόσωπα των συλληφθέντων κανονικά.

Στη συνέχεια παρέχονται δημοσιογραφικές πληροφορίες και ρεπορτάζ για το γεγονός, ενώ στην οθόνη εμφανίζεται κάρτα στην οποία αναγράφεται η λέξη «κατηγορητήριο». Προβάλλεται αυτούσιο απόσπασμα του κατηγορητηρίου το οποίο ταυτόχρονα εκφωνείται: «Ως πρόεδρος του κοινωφελούς ιδρύματος παρασιώπησες το γεγονός ότι είχες λάβει από την εταιρεία την υπόσχεση καταβολής υψηλού χρηματικού ποσού σε περίπτωση που το Δ.Σ. αποφάσιζε την ανάθεση της σύμβασης σε αυτήν». Στο δελτίο ειδήσεων επαναλαμβάνεται το αυτό και με άλλο απόσπασμα του κατηγορητηρίου: «ο λόγος που καταβάλλεται το ποσό των 3,5 εκατομμυρίων μάρκων είναι αδιαφανής, ιδίως μάλιστα εν όψει της εντελώς ασαφούς αιτιολογίας “εκκίνηση του έργου και κόστος σχεδιασμού”, ο οποίος είναι άγνωστο τι ακριβώς αφορά και δεν εξειδικεύεται περαιτέρω». Στη διάρκεια μετάδοσης της είδησης, προβάλλονται εικόνες από την παρουσία του κατηγορούμενου ζεύγους στο χώρο του δικαστηρίου και την έξοδο τους από το γραφείο του ανακριτή, ενώ η εικόνα των προσώπων τους παρουσιάζεται κανονικά.

III. Υπαγωγή

Υπό τα εκτεθέντα, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία, δια των προστεθέντων υπ’ αυτής δημοσιογράφων, προβάλλοντας στοιχεία της μυστικής ποινικής προδικασίας, μη σεβόμενη το τεκμήριο αθωότητας κατηγορουμένων και παρουσιάζοντας την εικόνα τους όταν οδηγούνται ενώπιον των δικαστικών αρχών, παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη εταιρεία διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία) και το γεγονός ότι η εγκαλουμένη υπήρξε πολλαπλώς υπότροπη (και) κατά το πρόσφατο παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής

νομοθεσίας (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση τήρησης της μυστικότητας της ποινικής προδικασίας και την προστασία του τεκμηρίου αθωότητας κατηγορουμένων, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ΣΚΑΙ, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, που εδρεύει στο Φάληρο, στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου και Φαληρέως 2, με ΑΦΜ 998921252, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Πειραιά.
2. Του Ιωάννη Αλαφούζου του Αριστείδη, κατοίκου Φαλήρου, στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου και Φαληρέως 2, με ΑΦΜ 022253837, Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Του Ιωάννη Σπανολιού του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 007698074, Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
4. Της Ευαγγελίας Κουτσαυτάκη του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 075618967, Δ.Ο.Υ. Κορυδαλλού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 26^η Φεβρουαρίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 18^η Μαρτίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΒΑΡΒΑΡΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗ